

ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ

Δ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΛΕΝΗ ΧΑΤΖΗ - ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΡΙΑ

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΑΣΗ ΖΩΗΣ

16° ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ

- Ο θάνατος και οι στάσεις που υιοθετούνται γύρω από αυτόν εξαρτώνται από την οικογένεια, την κουλτούρα και τη συναισθηματική ωριμότητα του καθενός.
- Η αντίληψη για το θάνατο αλλάζει ανάλογα με την ηλικία:
- Έφηβοι φοβούνται το θάνατο περισσότερο από τους ηλικιωμένους.
- Οι μεσήλικες επικεντρώνονται στη λεπτομέρεια.
- Οι ηλικιωμένοι ενδιαφέρονται για το πλαίσιο του θανάτου τους, εμφανίζουν άγχος και φόβο θανάτου.

ΘΕΩΡΙΑ KUBLER-ROSS

- Είναι η πιο πολυσυζητημένη θεωρία για το θάνατο.
- Δεν έχει εμπειρικά στοιχεία και έχει δεχτεί πολλές κριτικές.
- Ασχολήθηκε με ασθενείς που έπασχαν από καρκίνο.
- Το άτομο μπορεί να περάσει από πέντε στάδια όταν μάθει ότι έχει θανατηφόρο ασθένεια:

ΘΕΩΡΙΑ KUBLER-ROSS

1. Άρνηση και απομόνωση (πιστεύουν ότι έχει γίνει λάθος)
2. Οργή (λένε γιατί εγώ)
3. Παζάρεμα (τάματα)
4. Κατάθλιψη (αισθάνεται τη βεβαιότητα του θανάτου)
5. αποδοχή (κενό από συναισθήματα)

ΦΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ PATTISON

- Η θεωρία αυτή χαρακτηρίζει το διάστημα μεταξύ συνειδητοποίησης θανάτου και πραγματικού θανάτου ως **διάστημα μεταξύ ζωής και θανάτου**.

- Το διάστημα αυτό έχει τρεις φάσεις:

1^η : **οξεία** φάση, όπου το άτομο αντιλαμβάνεται τον πρόωρο θάνατο, βιώνει άγχος, αναπτύσσει μηχανισμούς άμυνας και θέλει υποστήριξη.

2^η : **χρόνια** φάση, όπου το άτομο αντιμετωπίζει άμεσα το φόβο του θανάτου. Η εργοθεραπευτική βοήθεια αφορά σε ανοιχτή συζήτηση για το θάνατο.

3^η : **τελική** φάση, όπου το άτομο αποσύρεται, χάνει την ελπίδα του και απομονώνεται.

ΘΕΩΡΙΕΣ

- Και στις δύο θεωρίες τα στάδια και οι φάσεις δεν είναι σταθερά και απόλυτα, ενώ κάθε άτομο μπορεί να μένει διαφορετικό χρονικό διάστημα σε κάθε στάδιο.
- Και οι δύο θεωρίες δέχτηκαν κριτική λόγω εμπειρικών δεδομένων π.χ. άντληση στοιχείων μόνο από συνεντεύξεις και χωρίς παραγοντική ανάλυση των δεδομένων εξήγαγαν συμπεράσματα.

ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΕ ΕΠΙΘΑΝΑΤΙΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ

- Σε έναν επιθανάτιο ασθενή οι ρόλοι μεταξύ των μελών της διεπιστημονικής ομάδας επικαλύπτονται.
- Αυτό φυσικά εξαρτάται και από τη σχέση μεταξύ των θεραπειών και του ασθενή.
- Η εργοθεραπευτική σκοπιά διερευνά πέρα από την παθολογία του ατόμου και την αντίληψη που έχει για τον εαυτό του, ώστε να λειτουργεί αποτελεσματικά.
- Η παρέμβαση καθοδηγείται από τον ίδιο τον εργοθεραπευτή, εστιάζοντας στην επάρκεια απόδοσης του ρόλου που το άτομο επιθυμεί να διατηρήσει.

ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΕ ΕΠΙΘΑΝΑΤΙΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ

- Απαραίτητο στοιχείο αποτελεί ή δημιουργία και η διατήρηση της θεραπευτικής σχέσης, ακόμη κι αν η σχέση αυτή πρόκειται να είναι σύντομη.
- Ιδιαίτερη φροντίδα χρειάζονται και οι οικείοι του επιθανάτιου ασθενή, προκειμένου να φτάσουν πιο γρήγορα στο στάδιο της αποδοχής.
- Βασικοί στόχοι εργοθεραπείας:
 1. Διατήρηση ποιότητας ζωής
 2. Αύξηση (όσο γίνεται) της λειτουργικότητας

ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΕ ΕΠΙΘΑΝΑΤΙΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ

- Σκοποί εργοθεραπείας σε επιθανάτιους ασθενείς:
 - A) εξασφάλιση βασικών αναγκών
 - B) διατήρηση κοινωνικών σχέσεων
 - Γ) διευκόλυνση σε ΔΚΖ
 - Δ) Συμμετοχή στη θέσπιση στόχων
 - E) διατήρηση αυτοεκτίμησης
 - ΣΤ) μείωση άγχους κα ανίας
 - Z) παροχή συναισθηματικής και ψυχολογικής υποστήριξης σε αυτό και τους οικείους

ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΕ ΕΠΙΘΑΝΑΤΙΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ

- Στο θεραπευτικό πρόγραμμα συνηθίζεται η χρήση:
 - A) βοηθημάτων
 - B) ατομικών δραστηριοτήτων (π.χ. λύνω σταυρόλεξο)
 - Γ) δραστηριότητες ως μέρος ενασχόλησης-έργου (π.χ. προετοιμασία φαγητού)
 - Δ) ομαδικών δραστηριοτήτων (π.χ. οργάνωση γιορτής)

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Σημείωμα Αναφοράς:

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Βιβλιογραφική Αναφορά Διαφανειών:
- Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς, Οδηγός Σπουδών για την Ειδικότητα: Βοηθός Εργοθεραπείας, Κωδικός: 27-00-04-1
- Τζονιχάκη Ι., (2019), *Η εργοθεραπεία στους ηλικιωμένους*, Εκδόσεις: Παρισιάνος, Αθήνα.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

- Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση.
- Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων». [1] <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.el>
- Ως Μη Εμπορική ορίζεται η χρήση:
 - που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
 - που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
 - που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο
- Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.